

Тут могла б бути ваша реклама (скорочено)

Оксана Забужко

Оксана Забужко

Тут могла б бути ваша реклама

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Якось у Відні оповідачка зайшла у крамницю рукавичок. Там вона купила за 50 євро найпрекрасніші шкіряні рукавички, які будь-коли в житті бачила. Вони існували в одному екземплярі, як і належить мистецькому творові, – все в тій крамничці рукавичок було в одному екземплярі. Вона вважала, що її розмір шостий, але старий продавець, який був і власником крамниці і сам шив рукавички, поглянув на руки і відразу сказав, що потрібний розмір – п'ять з половиною. Та маленька крамничка на Mariahilferstrasse, враз обернулася для оповідачки на лісову хатинку з казки. Їй було шкода, що погано говорить по-німецьки, а старенький по-англійськи. Хотілося поговорити, бо вона любила таких чепурних старших панів у камізельках – у її країні таких людей п'ятдесят років тому були винищили як вид, вивезли на Сибір ешелонами для худоби. "Сонячні рукавички", – так вона подумки охрестила покупку. Чоловік запакував їх у паперову торбинку, і про нього вона вже думала, як про Бога Рукавичок.

Восени 2004-го оповідачка носила ці рукавички з вогненно-яскравим шарфом, з яким проходила цілу Помаранчеву революцію.

У травні 2005-го жінка загубила одну рукавичку. Вона всюди шукала, але все було марно. Скоро мала бути презентація її книжки у Відні, тож домашні порадили їй зайти у ту крамничку й замовити рукавичку. Чоловік навіть порадив вислати поштою ту рукавичку, що лишилася. Та вона не хотіла віддати зацілілу рукавичку кудись на чужі руки, у безликі комп'ютерні поштові реєстри.

Прибувши до Відня, жінка не мала вільного часу, бо все відбувалося за розкладом. Та вона знайшла вільну годину і поїхала на Mariahilferstrasse. Була осінь, горіли ранні вогні. На ній було те саме твідове пальто, в якому навесні вона згубила рукавичку з лівої руки. Та цього разу замість крамнички жінка опинилася у відділі аксесуарів універсального магазину. Гламурна пані з штудерною чорнявою зачіскою й флуоресцентними нігтями, яку оповідачка одразу охрестила Вороною, запитала, що їй потрібно. Оповідачка, затинаючись по-англійському, витягла свою паперову торбинку і стала тлумачити, що позаторік купила тут рукавички, ліву загубила. Ворона пояснила, що рукавичковий майстер помер, а крамницю відкупив по ньому якийсь Рюкль. Це сталося навесні, десь у травні. Оповідачка зрозуміла, що відходячи, майстер забрав

свою рукавичку назад, мертві так часом роблять – коли хочуть лишити живим позначку на пам'ять. Це надійніше од слів.

Вголос оповідачка спитала, чи ніхто не впадкував його бізнесу. Пані Ворона зробила міну, яка одночасно виражала належну небіжчикові шану й ледь поблажливе співчуття до цілковитої безперспективності його бізнесу – мовляв, ну, ви ж розумієте...

Жінка думала: "Чому він нікому не передав свого ремесла? Чому не знайшовся хто-небудь не від світу цього, такий трохи схибнутий, бородатий ботан-фетишист, закоханий у жіночі руки, або просто в дівчину, якій хотів би подарувати найпрекрасніші у світі рукавички. В кожного великого майстра мають бути учні". Оповідачка чемно купила в пані Ворони пару якихось тих серійних рукавичок-обрубків не надто кислотного кольору – заплатила за інформацію. А потім невидющо йшла по Mariahilferstrasse, раз у раз наштотхуючись на людей, і думала, сковтуючи сльози впереміж із дощем: могло б бути оповідання, ах яке могло б бути оповідання, гінке й летюче, як під диктовку з неба! – от просто зараз замкнулась би в номері й написала б – якби не чекало умовлене інтерв'ю, а потім виступ у Міській бібліотеці, потім вечерея з організаторами, а вранці-рано – літак.

Оповідачка радить забути усе, що написано вище, бо все одно колись усі старанно понавишивані нами слова зітруть з електронних носіїв задля економії місця – і на білому екрані якого-небудь новітнього супергаджета осені-2063 заблимає закличне гасло, котрим дедалі рясніше заліплятимуть пустоти по всіх замурованих входах: "ТУТ МОЖЕ БУТИ ВАША РЕКЛАМА".

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу